0v1ádaný

Cory Doctorow © 2002

Slovak translation of C. Doctorow’s **0wnzored**
Translation © Pavol Hvizdoš, 2007

Programátori, ktorí si hacknú vlastné telo, nepotrebujú cvičiť a nikdy neochorejú...

Desať rokov vo Valley a všetko, čím sa Murray Swain mohol pochváliť, bola pneumatika na bruchu, začínajúca plešina a život bez priateľov, prázdny a naskrz mizerný. Jediný priateľ, ktorého v Kalifornii mal, Liam, sa pred rokom z pupkatého žochu v tvare programátora zmenil na žijúcu kostru na smrteľnej posteli, po celej koži a kostiach mu v absencii imunitnej reakcie zúrivo kvitli herpesové vredy. Spomienkovú slávnosť zdobila jeho zarámovaná fotka z promócie; jeho telo venovali lekárskej vede.

Liamova smrť Murrayom poriadne otriasla. Dostal sa do jednej z tých špirál klinickej depresie, ktorá nakoniec postihovala všetkých starnúcich mladých bystrých kóderov, ktorých v živote poznal. Ráno nad druhou šálkou kávy upadal do zúfalstva a kým ho postihol popoludňajší pokles cukru v krvi, potichu vzlykal vo svojej kancelárskej kocke, nezmyselne klapajúc klávesmi, aby zamaskoval tie odporné smrkajúce zvuky, ktoré vydával. Jeho odpadkový kôš pretekal použitými papierovými vreckovkami a večerný upratovací personál si šuškal, že je kompulzívny masturbátor. Nezmyselnosť tohto chýru bola zrejmá všetkým ostatným kóderom na poschodí, ktorí, ako starí hltači pr0na[1], okamžite preskúmali hranice a rozsah cenzúrovacieho proxy, umiestneného v centre kancelárskej siete. Ale aj tak sa v kamarátskej atmosfére pracoviska veselo opakoval a vtipkári stále nechávali na jeho stole

[1] pr0n = porno (hackerský argot: zmes prešmyčiek a nahradzovania písmen číslicami – viď en.wikipedia.org/wiki/Leet)

svoje zbierky krémov na ruky vo fľaštičkách, šlohnutých počas služobiek z hotelov.

Počet chýb na riadok v Murrayových programoch bol 500 percent celkového firemného priemeru. Kvalitári mu niekedy jednoducho jeho kód radšej rovno vrátili (Od: qamanager@globalsemi.com Komu: mswain@globalsemi.com Vec: Tvoj kód... Telo správy: ...je na hovno) než by ho mali kompilovať a spúšťať. Tri týždne po Liamovej smrti Murrayov tímový vedúci zrušil jeho privilégiá v repozitári CVS[2], čo znamenalo, že keď chcel svoju prácu pridať k projektu, musel sa doprosovať niektorému z ostatných programátorov.

Dva mesiace po Liamovej smrti bola Murrayovi uložená skúšobná lehota.

Tri mesiace po Liamovej smrti dali Murrayovi dvojtýždňovú dovolenku a e-mail z Ľudských zdrojov, obsahujúci kontakt na zmluvného psychoanalytika, ktorý sa mu mal venovať. Psychoanalytik odporučil Kognitívnu terapiu, ktorú mu detailne vysvetlil, ale všetko, čo si Murray o desať minút neskôr pamätal bolo, že ju mal podstupovať každý týždeň po celé roky, a jej názov mu pripomenul Kognitívnu Disonanciu, čo bol názov Liamovej obľúbenej nahlúplej garážovej skupiny z Orange County.

Po ďalších troch sedeniach u psychoanalytika sa Murray vrátil na riaditeľstvo Global Semiconductor v Mountain View. Pomocou firemného preukazu prešiel prednou bránou, do výťahu, na svoje poschodie, sadol si k svojmu stolu a prihlásil sa na svoj PC. Od: tvanya@globalsemi.com Komu: mswain@globalsemi.com Vec: Vitaj naspäť! Príď za mnou... Telo správy: ...keď sa vrátiš.

Tomas Vanya bol Murrayov vedúci skupiny a mal sklenenú kanceláriu s dverami. Žalúzie boli spustené, čo znamenalo: mŕtvy Murray. Murray za sebou zatvoril dvere a vydal zo seba mocný vzdych uľahčenej nevoľnosti. Vypadne preč zo Silicon Valley a môže ísť domov do Vancouveru a žiť u rodičov v suteréne a cez víkend chodiť na lososy s kamošmi zo strednej. Ku Global Semi necítil práve lásku, ale, dofrasa, boli číslom tri v tomto žeravom sektore s ostrou konkurenciu, kde Moorov zákon neúprosne tlačil cenu mikroprocesorov dolu kým ich rýchlosť tryskom rástla do výšok. V banke mali štyri miliardy, slušnú cenu akcií a jeho opcie boli nad vodou, nie ako tí úbohí sráči z Motoroly, číslo štyri a padali. Odíde od „takmer najlepších“, srať na to, svoje najlepšie roky strávi v Hongcouveri písaním štandardných programov pre Ministerstvo neuveriteľnej nudy.

[2] Concurrent Versions System - systém na správu a udržovanie histórie súborov, zároveň umožňuje prístup k týmto súborom a manipuláciu s nimi cez sieť.

Dokonca aj kreslo číslo dva v kancelárii Tomasa Vanyu bolo bohowzky ergonomic. Murray sa doň posadil a skusmo cvakol nejakými kontrolkami, až bolo esko jeho chrbtice dokonale podopreté a vytvarované do chiropmarkticky správnej formy. Tomas rozbalil Štvordolárovú Rannú Dolku a kokosové Frapuccino a posunul mu ich cez Multidielny Švédsky Recyklovateľný Stôl.

„Malý darček na uvítanie, Murray," povedal Tomas. Murray načúval, ako počas tohto výpovedno-desiatového pohovoru ochrankár s minimálnou mzdou vyprázdňuje jeho stôl. Uvažoval, či Global Semi vopred investoval jeho opcie a v duchu kalkuloval, koľko vyjde momentálna cena mínus nadobúdacia cena krát počet akcií krát výmenný kurz ku Kanadským Pesos a pomyslel si, že by mohol vyplatiť tak 25 percent dvojizbáku v New Westminsteri.

„D-likátne a V-živné," povedal Murray a sŕkal frapučíno.

„Tak," povedal Tomas. „Tak."

Je to tu, myslel si Murray a nasal plné ústa mozog mraziaceho speneného kalifornského systému dodávky kofeínu. Vy-1(raz)-ený. 100pený. Vy1i4ty. Keď o tom premýšľal v leet[3] hackerskom slangu, pripadalo mu to akosi vzdialené.

„Som naozaj rád, že ťa znovu vidím," povedal Tomas. „Si naozaj dôležitou súčasťou nášho tímu, chápeš?"

Murray sa zdržal, aby neprevrátil očami. Je prepustený, tak načo to naťahovať? V Global Semi sa už dosť prepúšťalo, zažili dosť rastov a poklesov a poklesov a kríz, takže to bola rutina a každý vedel, ako to funguje.

Ale hoci bol Murray už duchom v Air Canada: smer Vangroover, Tomas vôbec nesledoval scenár. „Si bystrý a skúsený. Dokážeš efektívne komunikovať. Väčšina technikov nedokáže nič poriadne písať, ale ty si dobrý. To je zriedkavé."

Ách, príjemný pocit na zadočku. Bola pravda, že Murray rád písal, ale z toho nehľadeli žiadne prachy ani sláva. Ak ste chceli byť spisovateľom hi-tech sveta, museli by ste –

„Mal si dva týždne voľna na prehodnotenie a aj my sme prehodnocovali. Programovanie, hm, dopekla, väčšina ľudí to nerobí veľmi dlho. Obzvlášť v asembleri. Ježiš, keď po piatich rokoch stále píšeš v asembleri, čosi *nie je v poriadku*, rozumieš? Skončíš v manažmente alebo sa presunieš horizontálne. Alebo si v koncoch." Tomas si uvedomil, že povedal nesprávnu vec a začervenal sa.

[3] slang: leet (písané aj l33t alebo 1337) podľa anglickej výslovnosti "elite" = elita

Ech, doriti.

„Horizontálny pohyb. To je na firme našej veľkosti to vynikajúce. Vždy sa dá kamsi ísť, keď pri stole si už vyhorený.“

Nie, nie, nie.

„Iniciatíva Poctivé Výpočty je pripravená k dokumentácii, Murray. Potrebujeme tech spisovateľa, ktorý to dokáže naozaj *vystihnúť*.“

Technologický spisovateľ. Prečo mu rovno nedolámu prsty a nevylúpnu oči? Nikdy viac nenapísať ani čiarku kódu, nikdy viac nerozhýbať mašinu a neprebudiť ju k hučiacemu životu, aby v abstraktnej kráse kremíka vykonávala jeho vôľu? Tech spisovatelia boli vrátnikmi programátorov, dokumentujúci prostú očividnú logiku API[4] a kódových štruktúr, prplajúci sa v interpunkcii a gramatike a posraných knižniciach štýlov, ako keby na tom *záležalo* – ľudské bytosti dokážu rozobrať a pochopiť hovorenú vetu aj keď nie je dobre sformulovaná, aj keď sa vynechá čiarka alebo spojka.

„Je to práca na dvanásť mesiacov, šanca pre teba zmeniť tempo a šanca pre nás posúdiť tvoje ďalšie kvality. Vezmi si štyri týždne prázdnin a my urýchlime tvoju investíciu a začneš s novým grantom pri rovnakej nadobúdacej cene, na 24 mesiacov.“

Murray v hlave počítal, čísla tancovali. Štyri týždne prázdnin – to bolo na tri roky dopredu, v jeho veku si už aj tak nikto nevyberal voľné dni, ale mohli ste si ich šetriť k dôchodku, alebo, ehm, k plánu ústupu. Investovanie vopred znamenalo, že o tri týždne by mohol odísť a na dvojizbák v New West zložiť *30* percent.

A dvere boli zatvorené a žalúzie zatiahnuté a význam bol jasný. Zober tento džob alebo sa choď pásť.

Vzal to.

\- - - - - - - - - - - -

O mesiac neskôr bol zahrabaný až po uši v dokumentačnom projekte a cítil sa, no... vlastne nie zle. Samozrejme, iniciatíva Poctivé Výpočty bola taká tá typická sračka pre zloducha z bondovky na ovládnutie sveta, ale technicky veľmi milá a chránila ho pred zúfalstvom a rumádzganím. A v oddelení dokumentácie mali milé dievčatá, liberálne absolventky dvojtitulov z umenia+elektrotechniky s pružnými postavičkami, ktoré si odsluhovali nejaký čas pred tým, ako povýšia, aby sa pripojili k prvej kohorte vedúcich programátoriek, ktoré zanechajú vo Valley svoju stopu.

[4] Application Programming Interface – rozhranie pre programovanie aplikácií

Väčšinou pracoval do neskorých hodín, piatu popoludní zaregistroval len tak, že si všímal pevné zadočky, ktoré na ceste von z kancelárie míňali jeho stôl. Potom sa prepol do nočného režimu, pracujúc vo svetle monitora a lámp núdzového osvetlenia, až kým neprišla nočná údržba a neodohnala ho svojimi vysávačmi.

Jednej noci zápolil s pochopením diagramov prípadov použitia, keď sa nad ním oslepujúco rozsvietili hlavné svetlá, až sa mu zreničky bolestivo stiahli. Dovnútra vrachotili upratovači a začali vyprázdňovať odpadkové koše. Murray porozumel náznaku, schytil náplecnú tašku, vykročil k východu a cestou sa pomocou preukazu odhlásil.

Jeho auto bolo na parkovisku posledné. Hybridná Toyota s palubnou doskou plnou hračičiek ako GPS a s prehrávačom DVD na zadnom sedadle, hoci sa s ním vzadu jakživ nikto neviezol. Kúpil si ju tri mesiace pred Liamovou smrťou, predal nejaké akcie a zamenil ňou obrovské, benzín žerúce SUV, s ktorým aj tak nikdy nevyšiel do terénu.

Ako na ňu namieril diaľkový ovládač a spustil kryptografické overenie – t.j. odomkol dvere – zbadal akéhosi človeka, čo sa mu opieral o auto. Murray palcom zatlačil tlačidlo zamykania, ale bolo neskoro: chlapík už otvoril dvere a vkĺzol na sedadlo spolujazdca.

V náhlivej snahe trafiť poplašné tlačidlo na ovládači sa Murrayovi podarilo otvoriť kufor a naštartovať motor, ale napokon jeho palec vrazil do správneho tlačidla a svetlá na aute začali blikať a rozjačal sa klaksón. Pomaly cúval k dverám budovy keď chlapík vnútri auta našiel a zažal vnútorné osvetlenie kabíny auta a Murray sa mu konečne lepšie prizrel.

Bol to Liam.

Murray znovu zúrivo ďobal do ovládača až konečne vypol poplach. Ježiš, aj tak, kto by zareagoval o tomto čase v nejakom ľudoprázdnom industriálnom parku uprostred Valley? Krívajúci strážnik? Prižmúrenými očami hľadel na tvár v aute.

Liam. Stále Liam. Nie kostlivec Liam, ktorého naposledy videl zničeného, intubovaného na posteli v nemocnici v San José. Nie tučko Liam, s ktorým sa miliónkrát o polnoci zabával nad sušienkami. Zdravý, mladý Liam vo forme, Liam, ktorého stretol v deň, keď spolu začínali pri susediacich stoloch v Global Semi, Liam, čerstvý absolvent Cal Techu, vyšportovaný od pouličného hokeja a víkendových cyklistických výletov po kopcoch. Liam-s-čiarkou, alebo možno Liamov mladší brat alebo niekto podobný.

Liam stiahol okienko a zapálil zápalku o vnútornú stranu dverí, potom z vrecka na košeli vytiahol škatuľku Marloboro Red, vybral cigaretu a zapálil si. Murray opatrne pristúpil k autu, palcom vyťukal na mobile 9-1-1

a pripravil sa na stlačenie „Odoslať“. Podišiel tak blízko, že videl škrabanec, zanechaný zápalkou na dverách a od pľúc si uľavil, „*Kurva*“.

„Hej, ty hulvát, s týmito ústami bozkávaš svoju matku?“ povedal Liam. Bol to Liam.

„Ty si bozkaj *svoju* matku, až s ňou ja skončím,“ povedal Murray ako za starých čias. Zhlboka sa nadýchol.

Liam otvoril dvere a vystúpil. Vyzeral fantasticky, býčia hruď a úzky pás ako z komiksu, vypuklé stehná, brušné svaly ako skala mu presvitali cez striebristú klubovú košeľu. Takéto telo, to je výsledok práce na plný úväzok, to bol aspoň Murrayov záver po mnohých nedokončených „buď fit“ pokusoch, ktoré zahŕňali posilňovne a nákladné domáce náčinie a ponižujúci ranný jogging po chodníkoch v Shallow Alto.

„Doriti, kto si?“ povedal Murray, hľadiac do známych očí, známych línií úsmevu a hlbokých vrások od sústredenia medzi obočím. Hoci bola chladná noc, Murray cítil ako mu kvapky potu stekajú dolu chrbtom až do zárezu medzi sedacie svaly.

„Odpoveď poznáš, tak načo sa pýtaš? Otázkou nie je kto, ale *ako*. Prevezme sa trochu a ja ti o tom porozprávam.“

Liam mu silnou rukou plesol po ramene a priateľsky mu ho stisol. Pôsobilo to dobre a skutočne a ľudsky.

„Nemôžeš mi fajčiť v aute,“ povedal Murray.

„Neboj,“ povedal Liam. „Nebudem vydychovať.“

Murray potriasol hlavou a obišiel auto k sedadlu vodiča. Kým naštartoval, Liam už mal zapnutý pás a náhodilo ťukal do palubných kontroliek. „Dosť dobré. O tomto si mi rozprával, pamätám sa, ale vtedy to znelo hlúpo. Naozaj dobré.“ Vyvolal si prehrávač MP3 a roloval Murrayovou knižnicou, pridávajúc do mixu ďalšie skladby. Na úvod spustil starú, prastarú punkovú pesničku od Beastie Boys. „Ale repráky sú na hovno!“ prekrikoval hudbu.

Podskakujúc na spomaľovačoch Murray stiahol hlasitosť, kartičkou sa pri východe z parkoviska odhlásil a zamieril ku kopcom, prstom aktivoval GPS, ktoré mu zobrazovalo aj súkromné cesty hore na vysočine.

„Takže, Marley, ešte sa mi dnes zjavia ďalší duchovia, alebo len ty?“

Liam našiel ovládanie strešného okienka a vypustil dym von. „Duch, hm? Ja som z mäsa a kostí, presne ako ty, chlapče. Nevstal som z mŕtvych, len z *takmer mŕtvych*.“ Napodobnil Billyho Crystala v úlohe Zázračného Maxa z filmu „Princezná nevesta“, jedného z ich obľúbených. „Všetko ti vysvetlím, ale najprv chcem vedieť, ako sa máš. Na čom robíš?“

„Dali ma na písanie dokumentácie,“ povedal Murray a bol rád, že tma v aute zakryla jeho rozpaky.

„Áále, no tak," povedal Liam. „Usieraš si zo mňa."

„Akosi som sa zosypal," povedal Murray. „Nedokázal som programovať. Asi tak pred polrokom. Po *tom*."

„Ach," povedal Liam.

„Takže píšem doky. Je to horizontálne povýšenie a práca nie je zlá. Popisujem Poctivé výpočty."

„Čože?"

„Prepáč, je to pomerne nové. Veľká vec. Idú v tom všetky polovodičové firmy: Intel, AMD, ešte aj Motorola a Hitachi. A Microsoft – oni sú toho jadrom."

„A čo to vlastne je?"

Murray podľa GPS zabočil na štrkovú cestu, ktorá sa hadila ďalej a ďalej nahor v sporo osvetlenom Silicon Valley. S Liamom miliónkrát diskutovali o technike, čo sú oblbováky a čo sú dobré aplikácie, a teraz sa do toho mali dať znovu, ako za starých čias. Ibaže Liam bol mŕtvy. No, ak prišiel čas, aby sa Murray kompletne zbláznil, ako sa to dalo spraviť lepšie, než tu v horách, s dobrými skladbami na stereu, sám v hlbokej noci?

Murray sa zahrieval k debate. Odkedy ho presunuli, potreboval niekoho, s kým by si to mohol poriadne prejsť, potreboval Liama ako nezaujatého poslucháča.

„OK, tak, Turingov stroj, dobre? Turingov univerzálny počítač. Základný kameň modernej výpočtovej techniky. Za Turingových čias existovali všetky tie špecializované stroje: na riešenie kvadratických rovníc, na výpočet derivácií, a tak ďalej. Turing prišiel s myšlienkou stroja, ktorý by dokázal konfigurovať sám seba tak, aby sa mohol stať akýmkoľvek špecializovaným strojom, a to pomocou symbolickej logiky: softvéru. Medzi stroje, ktoré môžeš na Turingovom stroji simulovať patrí aj ďalší Turingov stroj, ako Java alebo VMWare. Je to jasné?"

„Jasné."

„No a z toho sa rodí istá existenciálna kríza. Keď tvoj softvér beží, ako vie, v akom výpočtovom prostredí sa nachádza? Možno beží na 1 GHz klone Itania z Global Semi, ale možno beží len na jeho modeli, ktorý je simulovaný na G5 RISC procesore z Motoroly."

„Chápem."

„No, a teraz na to na chvíľku zabudni a spomeň si na Hollywood. Holoúdski pohlavári nenávidia Turingove stroje. Teda, oni by radi šírili svoje veci cez Internet, ale chceli by ti ho doručiť ako zamknutú skrinku. Môžeš si ju vypočuť, môžeš si ju pozrieť, ale len keď ti to dovolia a len keď platíš. Môžeš si to kúpiť znova a znova, ale nikdy to nebude tvoje. Je to zakódované – zaheslované – a heslo ti pošlú len keď licenčnému serveru

dokážeš, že si zaplatil. Heslo ti príde cez zabezpečenú aplikáciu, ktorá sa nedá obabrať, a tá ti počas rozkódovávania toku a jeho prehrávania zablokuje video a zvukovú kartu, a až keď skončí, tak ti to všetko zasa uvoľní a odovzdá ti kontrolu.“

Liam odfrkol. „To je smiešne.“

„Áno, viem. Je to somarina. Sú to Turingove stroje, či nie? Keď softvér beží na tvojom počítači, musí sa spoliehať na jeho odozvu, ktorou stroj potvrdí, že videokarta a zvukovka sú zablokované, že nekopíruješ vyčistené dáta nazad na disk a potom 10 miliónom kamošov na kábel. Ale ‚počítač‘, na ktorom beží, môže byť len simuláciou vnútri ďalšieho počítača, ktorý si si upravil podľa svojich predstáv. ‚Videokarta‘ je simulácia; ‚zvuková karta‘ je simulácia. Ten počítač je ako mozog vo fľaši, je v Matrixe, nemôže dôverovať svojim zmyslom, pretože ho ovládaš ty, je to Turingov stroj vnútri ďalšieho Turingovho stroja.“

„Ako u Descartesa.“

„Čo?“

„Bráško, mal by si čítať klasiku. Posledných šesť mesiacov som dosť doháňal, *kopec* som toho prečítal. Väčšinou voľné e-knihy z Projektu Gutenberg. Descartesove „Meditácie“ sú naozaj husté. Descartes začína vyhlásením, že chce zistiť niektoré veci o svete, ale nemôže, chápeš, lebo na to, aby mohol čokoľvek o svete tvrdiť, musí dôverovať svojim zmyslom, lenže zmysly sa neustále mýlia. Keď sníva, zmysly mu poskytujú plnohodnotný digi IMAX s THX zvukom, ale nič z toho v skutočnosti *neexistuje*. Ako vôbec vie, kedy sníva a kedy bdie? Ako vie, kedy niečo zažíva naozaj a kedy si to predstavuje? Ako vie, že nie je mozgom vo fľaši?

„No, tak ako to vie?“ spýtal sa Murray a odbočil cez vodný rezervoár mláku na prípojnú cestu. Mesačné svetlo sa trblietalo na pokojnej hladine, zakrývanej fraktálnymi siluetami vysokých kalifornských pínií.

„Nuž, vtedy z brucha vykúzli nejaké to náboženstvo. Asi takto: Boh je dobrý, pretože časť definície Boha je dobro. Boh stvoril svet. Boh stvoril mňa. Boh stvoril moje zmysly. Boh stvoril moje zmysly *tak, aby som mohol vnímať dobro tohto sveta*. Prečo by mi Boh dával falošné zmysly? QED, svojim zmyslom môžem dôverovať.“

„Tak je to ako u Descartesa,“ povedal Murray a zrýchľoval do vrchu.

„Hej?“ povedal Liam. „A kto je potom Boh?“

„Krypto,“ povedal Murray. „Skutočne dobré, štandardne definované krypto. Verejné šifrovacie systémy, ktorých detaily sú opublikované a pochopené. AES, RSA, dobré šifry. Pre každú čipovú fabriku existuje šifrovací kľúč – ten náš je v akomsi biometrikou a guľometmi chránenom

bunkri kdesi v púšti. Ten kľúč sa používa na podpis ďalšieho kľúča, ktorý je vstavaný do čipu, odolného proti prieniku –“

Liam znovu odfrkol.

„Vážne. Nie je *neprelomiteľný*, samozrejme, ale je *odolný* – potreboval by si tunelovací mikroskop a nádrž freónu, aby si z čipu ten kľúč dostal. A každý čip má svoj vlastný kľúč, takže by si to musel urobiť pre každý jeden čip, čo sa, chápeš, fest *nevyplatí*. Takže tu máme čip plný tajomstiev, volajú ho Fritz, podľa Fritza Hollingsa, senátora od Disneyho, chlapa, ktorý sa snaží zakázať počítače, aby Hollywood neskrachoval. Keď zapneš počítač, čip Fritz sa zobudí a svojim tajným kľúčom podpíše operačný systém – teda zavádzač a operačný systém a ovládače a tak ďalej – takže tam máš haldu kryptografických signatúr, ktoré zodpovedajú softvérovej a hardvérovej konfigurácii tvojej škatule. Keď si chceš stiahnuť Policajnú akadémiu č. *N*, tvoj počítač pošle všetky tieto kľúče do Hollywoodskej centrály a potvrdí tak operačné prostredie tvojho počítača. Hollywood rozhodne, či mieni dôverovať takejto konfigurácii, a ak áno, pomocou kľúča, ktorý si im poslal zašifruje film. To znamená, že ten film sa dá odkódovať len ak máš toho Fritza, prehrá sa len na danom CPU s danou verziou OS a s pomocou daného videoovládača a tak ďalej.“

„Jasné: takže ak OS a CPU a všetko sú ‚Poctivé‘“ – Liam prstami naznačil úvodzovky – „tak si môžeš byť istý, že výpočtové prostredie je také, ako softvér očakáva, že to nie je mozog v nádržke. Hollywoodske filmy sa zachránia pred napsterizáciou.“

Zišli dolu až na nábrežie vodnej nádrže a Murray odstavil auto. „Pochopil si to.“

„Takže v podstate to znamená, že čo Hollywood povie, to platí. Nemôžeš sfalšovať interfejs, nemôžeš to použiť spôsobom, ktorý neodsúhlasia. Vieš, že tí ľudia chceli súdom zilegálniť videorekordéry? Nemôžeš zabaliť starú aplikáciou do novej vrstvy kompatibility tak, aby spolupracovala s novou aplikáciou. Hovoríš, že Microsoftu sa to páči? Boha, chlapče, to je veru jasné – budú môcť písať programy, ktoré nepobežia na počítači so softvérom od Oracle. To je jasný scenár bondovského zloducha–“

„– na ovládnutie sveta. Hej, viem.“

Liam vystúpil a zapálil si ďalšiu cigaretu, kopol uvoľnený kamienok do vody. Murray sa k nemu pripojil a hľadel ponad pokojnú hladinu.

„Kruh Mínus Jedna,“ povedal Liam a hodil žabku po hladine vody čiernej ako smola, podarili sa mu štyri dlhé odrazy.

„Hej.“ Povedal Murray. Kruh Nula, prvý register procesora, je miesto, kde počítač zisťuje, ako sa má naštartovať. Ovládnite Kruh Nula a prinútite počítač robiť čokoľvek – nahrať iný operačný systém, zmeniť celý stroj na

mozog-v-nádržke, spustiť neznámy experiment. Kruh Mínus Jedna, nuž, to bolo čosi ako božský kód, priestor nad iným priestorom, virtuálny procesor, ktorý sa nedal zmeniť, ovládaný z diaľky dolnou Kaliforniou a jej gigantmi zábavy. Softvér sa publikoval bez ochrany proti kopírovaniu, pretože každý vedel, že to nefunguje. Ale z Hollywoodu aj tak stále kričali a hrozili, jednoducho neverili, že tie zarastené ksichty a mastné vlasy nemajú nejakú „síkrit“ techniku, ktorou by sa ich filmy dali uchrániť pred kopírovaním až po tepelnú smrť vesmíru, alebo kým nevyprší copyright, proste čo príde neskôr.

„Takže si to spustíš,“ povedal Liam pomaly, dôkladne nad tým uvažujúc, ako to bývalo jeho zvykom predtým než ochorel, predtým, než ho zabila jeho potreba pichať si speedball do rozjatrenej zlatohnedej ruky. „Spustíš to a kým pozeráš film, Hollywood 0v1áda tvoj stroj.“ Murray v tom 0v1áda začul nulu a jedničku. Hackerský slang pre totálnu kontrolu. Nikto nechce byť 0v1ádaný nejakým uhrovitým programátoríkom, ktorý si práve našiel novú zábavku a vypustil ju na cudzí počítač.

„V kocke, áno. Daj mi cigu.“

Liam z balíčka jednu vytriasol a podal ju Murrayovi spolu s krabičkou mexických zápaliek. „Ty si sa k tomu vrátil?“ Povedal Liam s náznakom prekvapenia v hlase.

„Nie celkom. Len pri zvláštnych udalostiach, ako keď niekto vstane z mŕtvych a tak. Vždy mi tvrdili, že ma to zabije, ale zdá sa, že byť zabitý nie je až tak zlé – vyzeráš výborne.“

„Brilantný prechod, kamoško. Iste horíš od zvedavosti.“

„Vlastne až tak nie,“ povedal Murray. „Došlo mi, že mám halucinácie. Až doteraz som nemával, ale vtedy, keď som bol naozaj na dne, chápeš, klinicky na dne, počul som v hlave hlasy, hovorili mi, že som to všetko posral, že som hotový, nahovárali ma, aby som napálil auto do zvodidla a urobil tak svetu láskavosť. Zmenou zamestnania sa to trochu zlepšilo, ale asi som sa z toho celkom nevyhrabal. Možno si napchám vrecká kamením a skočím do jazera. To je predsa logický krok, nie?“

Liam mu pozorne hľadel do tváre. Murray sa snažil tváriť chladnokrvne, ale cítil, že s tým priznaním, priznaním viny a slabosti, sa ho zmocnil ten starý smútok, cítil, ako ho v očiach pália slzy. „Najprv ma vypočuj, dobre?“ povedal Liam.

„Samozrejme. Bolo by hrubé nevypočuť si ťa, keď si už prešiel toľkú cestu z ríše mŕtvych.“

„Takmer mŕtvych. Takmer. Zamyslel si sa niekedy nad tým, že všetky naozaj dobré vecičky v tvojom tele – metabolizmus, imunitné reakcie, vnímanie – všetko je to v Kruhu Mínus Jedna? Nie prístupné užívateľovi.

Chcem povedať, prečo môžeš vôľou ovládať prsty na nohách, ale nie vlastnú pamäť?“

„No, to je komplikované – tlkot srdca, dýchanie, imunita, pamäť. Nechceš predsa, aby sa ti stalo, že zabudneš dýchať, no nie?“

Liam sa so zasyčaním zasmial. „Áále prd,“ zatiahol. „Aké zložité je hýbať rukou? Koľko svalov sa hýbe pri úsmeve? Koľko pri činnosti srdca? Aké komplikované je písanie programov v porovnaní s imunitnými reakciami? Prečo, keď zadržíš dych, nemôžeš ho zadržať koľko sa ti zachce? Prečo, dofrasa, treba byť majstrom Jedi na zámerné zastavenie vlastného srdca?“

„Ale interakcie –“

„Ďalšie sračky. Hej, interakcie medzi chémiou v mozgu a telom a vnímaním a metabolizmom sú komplikované. Býval som blázon do rýchlosti, viem to. Ale nie je to o nič zložitejšie, ako hociktoré iné komplexné interakcie, ktoré zvládaš každý deň – vietor a uhol a rotácia, keď ti niekto hodí loptu; rýchlosť a zrýchlenie a vektory, keď prechádzaš do vedľajšieho pruhu; ani nechci, aby som začal s tým, čo všetko sa deje, keď koreníš polievku. Nie, ľudské telo jednoducho nie je *až tak* komplikované – presvedčenie, že naše telá sú tak transcendentálne komplexné je číra arogancia.

„Sme jednoduchí, ale všetky dobré vecičky sú 0v1ádané našimi autonómnymi systémami. Je to niečo ako kondicionálne operátory zanechané lajdáckym programátorom: kým platí x, vykonávaj y. O tom, čo je x máme len veľmi hmlistú predstavu, ale y máme na dosah, to si píš. Napríklad spaľovanie tuku.“ Dlhým prstom ďobol do Murrayovho ovisnutého brucha. Murray si v rozpakoch pritiahol bundu tesnejšie.

„Už štyridsať rokov nám lekári tvrdia, že na to, aby sme sa udržali zdraví, musíme viac cvičiť a menej jesť. To je pekne debilná rada, čo sa dá dokázať na počte štíhlych, trénovaných obyvateľoch severnej Kalifornie, ktorých možno nájsť, ako sa motajú po každom nákupnom stredisku pri diaľnici 101. Cvičenie, Kriste, čo už len môže byť hlúpejšie? Cvičenie nespaľuje tuky, cvičenie len zabezpečí splnenie podmienok, za ktorých sa tvoje telo pripraví na ich spaľovanie. Je to ako počítač, ktorý by si nemohol spustiť inak, ako dvojitým reštartom, vypnutím monitora, otvorením CD-mechaniky a pri tom by si musel stáť na jednej nohe. Keď si lúzer, robíš tie somarinu zakaždým, keď chceš naštartovať mašinu, ale keď si leetný hax0r[5], ako sme my dvaja, tak prídeš na to, čo s tým je a *napravíš to*. Nebudeš

[5] slang: elitný hacker

dvakrát denne obetovať kurča, tú krabicu 0v1ádaš, takže ju prinútiš tancovať ako ty pískaš.

„Lenže tvoje telo nie je pod tvojou kontrolou. Vieš, že na to, aby si vôbec začal odbúravať nejaký tuk, musíš najprv cvičiť 20 minút? Inými slovami, prvých dvadsať minút je totálna strata času. Je to obeta, ktorú prinášaš vlastnému metabolizmu. Jesť menej a viac cvičiť je sakra veľké obetné kurča, takže ja vravím, srať na to. Tvrdím, že by sme mali byť super-užívateľmi našich vlastných tiel. Mal by si byť leet tak ako sám chceš. Každá bunka tela by mala byť modifikovateľná koncovým užívateľom."

Liam vystrel pred seba ruku a potom naťahoval a naťahoval a naťahoval prsty, takže sa každý z nich dvojnásobne prehol. „Tri kĺby, som metabolicky zabezpečený, kognitívne robustný a *velím si sám*. Ja 0v1ádam, chlapče môj."

Liam vylovil z balíčka poslednú cigaretu, pokrčil ho a zasunul nazad do vrecka. „Posledná," povedal. „Dáš si?"

„Jasné," povedal Murray omámene. „Hej," povedal, vzal cigaretu a priložil si ju k perám. Príliš neskoro si uvedomil, že jej konček bol celý od slín. Vystrúhal grimasu a vrátil ju Liamovi. „Bléé! Zaslintal si filter!"

„Prepáč," povedal Liam, „keď rozprávam, tečú mi sliny. Kde som prestal? Aha, hej, ja 0v1ádam. Chceš vedieť ako sa to stalo?"

„Vysvetľuje to aj prečo nie si mŕtvy?"

„Takmer mŕtvy. Isteže vysvetľuje."

Murray sa vrátil k autu a ľahol si na kapotu, zahľadel sa na hviezdnatý príkrov a jemne sa kolísajúce vrcholčeky pínií. Počul, ako sa Liam vybral za ním, počul kadenciu jeho zamyslených krokov, tak chodil, keď sa mu darilo.

„Sedí sa ti pohodlne?" povedal Liam. „Tak začnem."

- - - - - - - - - - - -

Terminálni pacienti v oddelení paliatívnej starostlivosti boli príšerní ufňukanci, ale vždy boli lepší než tí prekliati cirkevní dobrovoľníci, ktorí ich tam prichádzali opatrovať. Liam bol vďačný za dni, keď bola jeho demencia silná, za morfínové dni, keď slnko vyšlo a zapadlo v pomalom okamihu a zasa bol čas ísť spať.

Našťastie pre neho bolo jasných dní stále menej a prichádzali zriedkavejšie. Nanešťastie pre neho, keď už prišli, boli plné vládnych agentov.

Prišli za ním v posledné dni jeho pobytu v oddelení paliatívnej starostlivosti. Na vozíku si ho odviezli do súkromnej konzultačnej miestnosti a dali mu cigaretu, ktorá ho štípala v ranách na perách, jazyku a hrdle. Vďačne kašľal.

„Vy musíte byť z federálu,“ povedal Liam. „Nikto iný by v Kalifornii nedostal povolenie fajčiť v budove.“ Liam pre federál kedysi pracoval. Ak pracujete vo Valley, tak skončíte ako ich spolupracovník, pretože keď po piatich rokoch nastane cyklická kríza, jediný voľný kapitál je v US vojenskom výskume – tzv. khaki prachy. Bol tam pridelený dvakrát, do bunkrov strážených biometrikou a guľometmi, kde pracoval na tajných integračných projektoch Global Semi pre zákazníkov z vojensko-priemyselného simplexu.

Vojsko a federálny náhodný výber písmeniek zrodili Valley. Po 2. svetovej vojne všetci tí lodní a radaroví a rádioví inžinieri a plachí akademici z CalTechu a univerzít z Kalifornie a Stanfordu sa akosi pozhlukovali, pozakladali hŕbu drobných firiem a postavili hŕbu hračičiek, ktoré od nich ich kamoši z ozbrojených síl pokúpili.

Khaki prachy znamenali skostnatenie Valley. Generáli nepotrebovali v Kongrese lobovať za vyššie výdavky. Jednoducho si zriadili čierne rozpočty, ktoré sa potichu vymazali z účtovných kníh, a hotovosť rozptýlili medzi kockaté hlavy pozdĺž Diaľnice 101. O dve generácie neskôr bolo Valley plné techno-deterministov, namyslených digitálnych skvilionárov, ktorí boli skalopevne presvedčení, že im peniažky potečú naveky-vekov amen.

Potom prišiel Hollywood, malý 35 miliardový Dávid, ktorý zabil 600-miliárd-dolárového technologického Goliáša. Nakúpili si kongresové krysy, nechali si svoje obchodné modely vyhlásiť za podstatu amerického spôsobu života, platnosť autorského práva predĺžili ad [inifinitum|nauseam] a všeobecne nakopali technologických mágov do zadku. Túto hru hrali už od roku 1908, keď išli na súd, aby z trhu dostali mechanický klavír, a v legislatíve boxovali hodne nad svoju váhovú kategóriu. Keď copyrightová polícia začala po celom Valley drviť technologické firmy, khaki-prachy dostali sladkú príchuť nostalgie ako nezaťažená hotovosť pre obľúbené projekty, pre ktoré vás nikto nezažaluje.

Federáli, ktorí si Liama vzali toho dňa bokom, vyzerali ako z pamätnej knihy „Programátori a Generáli“ z päťdesiatych rokov. Hladko oholení, s kamennými tvárami, s nápadnými svadobnými obrúčkami. Federáli si nikdy nevšímali Liamove vtipy, pretože to boli jeho úlety a nie jeho pointy, ktoré ho napokon stáli bezpečnostný certifikát. Títo dvaja sa Liamovmu chabému dýchavičnému vtipu ani len nepousmiali.

Namiesto toho sa vážne predstavili. Plukovník Gonzalez – MUDr, s odznakom Merkúrovej palice vedľa strieborného orla – a zvláštny agent Fredericks. Vďační, že im venuje svoj čas, mali preňho návrh.

„Je to experimentálna technika a riziká sú vysoké. Nebudeme vám v tom klamať."

„Cením si to," dychčal Liam. „Rád žijem riskantne. Dajte mi ešte zafajčiť, -sím"

Plk. Gonzalez zapálil svojím mosadzným Zippom červenú marlborku a podal mu zväzok papierov. „Môžete si to tu teraz prejsť. Obávam sa však, že si ich budem musieť vziať so sebou, až pôjdeme preč."

Liam listoval v dokumentoch, preskočil biológiu a pokyvkával hlavou nad diagramami a schémami obvodov. „Vzdávam sa," povedal. „Čo to všetko má robiť?"

„Je to interfejs medzi vašimi autonómnymi procesmi a mikrokontrolérom."

Liam nad tým chvíľu premýšľal. „Idem do toho," povedal.

Zvláštny agent Fredericks stisol úzke pery a očami urobil slabulinký náznak prevrátenia. Ale plukovník Gonzalez prikývol. „V poriadku. Protokol je takýto: zajtra vám dáme injekciu. Je to kontrolovaný mutagén, ktorý pripraví váš mozgový kmeň tak, aby mohol vysielať a prijímať slabé elektromagnetické polia, ktoré možno ovládať externým mikrokontrolérom. U subjektov s efektívnym imunitným systémom sa mutagén za menej ako stotinu potrebného času –"

„Ale keď zomierate na AIDS, tak to nie je problém," povedal Liam a zasmial sa tak široko, až mu niektoré z vredov na ústach pukli a vypustili riedky hnis. „To mám teda svinské šťastie."

„Chápete to podstatné," povedal plukovník. „Nie je potrebný žiadny chirurgický zákrok. Interfejs reguluje imunitnú reakciu v oblasti prieniku, takže predíde odmietnutiu. Kontrolér má sériový konektor, ktorým sa pripája na PC, ktoré ho reguluje s ohľadom na väčšinu telesných funkcií."

Liam sa krivo pousmial a zatlačil ohorok. „Bože, nechcem vidieť na čo ste toto svinstvo vlastne vyvinuli. Pre zombie vojakov, nie? Mne to môžete povedať, som certifikovaný."

Zvláštny agent Fredericks zavrtel hlavou. „Nie, už tri roky nie ste. A na odpoveď na túto otázku ste aj tak nikdy nemali dosť vysoké oprávnenie. Ale keď podpíšete tu, tu a tu, tak *takmer* získate oprávnenie na *niektoré* z odpovedí." Podal Liamovi podložku so spismi.

Liam podpísal a podpísal a podpísal. „Autonómne procesy, hm?"

Plk. Gonzalez prikývol. „Správne."

„Vrátane, povedzme, imunitných reakcií?"

„Áno, čo sa týka imunitného systému, máme veľmi sľubné výsledky. Bola to jedna z prvých aplikácií, ktoré sme vyvinuli. Modifikuje genóm tak,

aby produkoval bunky odolnejšie proti vírusom a naštartuje produkciu nových buniek.“

„Hej, až kým ho nejaký vírus nepredbehne v evolúcii,“ povedal Liam. Vedel, ako prekuknúť táraniny.

„Vydáme záplatu,“ povedal plukovník.

„Aj ja píšem dobré záplaty,“ povedal Liam.

„Vieme,“ povedal zvláštny agent Fredericks a jemne mu vytiahol papiere spomedzi prstov.

- - - - - - - - - - - -

Najprv prišli technici a omotali Liama drôtikmi. Nový mutagén v jeho systéme rozšíril jeho už aj tak rozsiahle vedomosti o tom, ako môže ľudské telo bolieť. Pri morfínovom nápore silno stisol viečka a pomaly uvažoval o možnosti, ako presmerovať bolesť na akési tupé svrbenie.

Tí technici boli typickí obyvatelia Valley, zavalití, ovešaní multinástrojmi a mobilným vybavením a bezdrôtovými PDÁčkami. Narábali s ním ako s pokazeným mäsom, v rukaviciach a vraštili nosy a debatovali ponad neho.

Plukovník Gonzalez na to dohliadal, niekedy odstúpil a dohadoval sa s neefektívnym lekárskym personálom.

Trvalo to týždeň – týždeň, keď mal pocit, akoby mu chrbtica pomaly vyliezala zo zadku, týždeň drsných latexových rúk a hackerského žargónu – a potom ho odviezli na polosúkromnú izbu, kde bol obkľúčený masou tuctových béžových PC – nijaká myš ani klávesnica, keby náhodou dostal chuť do niečoho vŕtať.

Na druhej posteli ležal Joey, ďalší ihlový feťák zo Silicon Valley, závislý na heroíne, ktorý býval inžinierom dizajnu u Applu, kde vymýšľal, ako napchať továrenský hardvér do štýlových frajerskych škatuliek. Joey a Liam chrapľavo konverzovali, keď mali naraz jasnú chvíľku a boli sami. Liam vždy vedel, kedy bol Joey hore, podľa jeho vlhkého dusivého kašľa, ktorý vydával z hĺbky zapálených pľúc. Spoločne sami, ignorovaní bláznivými vedcami, ktorí sa im vŕtali v telách, nadviazali krehké a halucinogénne priateľstvo.

„Nebudem spať,“ povedal Joey v jednej bezčasej temnote.

„Tak nespi, doriti,“ povedal Liam.

„Nie, mám na mysli, už nikdy. Spánok, to je zhruba tretina života, 20, 30 rokov. Načo je to dobré? Zresetuje to pár prepínačov, umožní mozgu usporiadať buffery, trošku prekysličí tkanivá. Všetko sa to môže pokojne diať kým robíš niečo iné, čo len chceš, trebárs keď si na turistike v horách

alebo keď trtkáš. Daj im nižšie priority, nech si berú nečinné cykly a svoju prácu nech robia postupne.

„Tebe šibe. Ja spím rád," povedal Liam.

„Ja nie. Doteraz som už spal až dosť, dosť dlho som bol na heráku, už nechcem viac spať, ani minútu. Dostávame ďalšiu šancu, nemienim z nej premárniť ani minútu." Napriek smelosti jeho slov to znelo, akoby už napoly spal.

„No, tomu sa veru *oni* potešia. Vieš, pre super-vojakov a tak."

„Komu tu šibe?"

„Ty tomu neveríš? Oni nás trosky dávajú dokopy preto, aby sa na nás naučili, ako dostať do poľa riadne ostré, husté, ťažko modifikované bojové mašiny."

„A potom nás zhasnú, To si mi vravel dnes ráno. Včera? Aj tak tomu neverím. Dokonca aj keby si mal pravdu v dôvodoch, prečo to robia, aj tak nás budú potrebovať na sledovanie dlhodobých efektov."

„Dúfam, že máš pravdu."

„Vieš, že mám."

Liam hľadel do stropu, až kým nepočul Joeyho vlhké chrápanie, potom zatvoril oči a čakal na horúčkovité sny.

\- - - - - - - - - - - -

Nasledujúci deň Joey upadol do krízy. V jednej chvíli pokojne chrápal v posteli vedľa Liama, ktorý so slúchadlami pozeral dennú TV komédiu. Minútu na to bolo v izbe dvadsať ľudí: sestry, lekári, technici, dokonca aj plukovník Gonzalez. Joey predvádzal v posteli break dance, feťácky tanec z predávkovania, ktorý Liam už raz či dvakrát videl, raz či dvakrát tancoval na dlážke Rýchlej zdravotníckej pohotovosti, keď jeho srdce bubnovalo mambo kryštalického perníku.

Ktosi spakruky odstrčil Liamov televízor, ktorého závesné rameno sa otočilo a stiahlo Liamovi slúchadlá z hlavy, strhnúc mu chrasty z pomaly sa hojacich vredov na ušiach. Liam potlačil výkrik a načúval špliechajúcim zvukom všetkých tých ľudí, čo tam stáli po členky v čomsi ružovom a smradľavom, a Liam si uvedomil, že to bola krv zriedená s vodou a nachýlil sa dopredu a prázdny žalúdok sa mu zovrel v kŕči v snahe vyvrhnúť trochu žlče alebo hlienov, ale všetko naprázdno.

Plukovník Gonzalez vyštekol nejaké príkazy a dvaja technici prestali freneticky poskakovať okolo jedného z počítačov, vytiahli za hrsť zrolovateľných pogumovaných klávesníc a trackballov a USB káblov,

nakopili ich na stranu Liamovho ležadla, vytiahli vodiace koľajničky a vyviezli ho von z miestnosti.

Prešli cez niekoľko lietačiek, kým sa dostali ku kontrolovanému prechodu. Jeden z technikov zauvažoval, že svoj preukaz na retiazke asi zabudol v izbe (nezabudol – položil ho na ležadlo a Liam si ho všuchol pod prikrývku), druhý si nebol istý, či má ten svoj v niektorom z mnohých vrecák. Kým sa tam tak motali, Liam spod prikrývky vytiahol svoju ruku kostlivca, ruku obmotanú rozpichanými žilami, so žltnúcimi nechtami, ruku ako pazúr.

Liam naviedol trasúci sa pazúr ku klávesnici, schmatol ju a vtiahol pod prikrývku, tam si ju zroloval pod ochabnuté mäso na stehne.

- - - - - - - - - - - -

„Že či to potrebujem vedieť?" Povedal Liam, vrhnúc tie slová do tváre plukovníka Gonzaleza. „Ak ja nepotrebujem vedieť, čo sa stalo Joeymu, tak kurva kto iný?"

„Liam, nie si profesionálny lekár. A nemáš oprávnenie. Čo sa stalo Joeymu bola ojedinelá náhoda, nemusí ťa to trápiť."

„Hovno! Môžete alebo nemusíte mi povedať, čo sa stalo Joeymu, ale to si teda píšte, že ja na to prídem. Doriti!"

Plukovník vzdychol a otrel si ruky o stehná. Vyzeral mizerne, jeho kefovitý účes sa leskol od potu a mastnoty, oči mal opuchnuté a jeho mladistvá tvár s hlbokými brázdami od vyčerpania ostarela. Od začiatku Joeyho krízy uplynuli dve hodiny – dve hodiny nehybného ležania s klávesnicou pod stehnom, na ležadle v zamknutej miestnosti, kým po neho znovu neprišli. „Mám ešte veľa práce, Liam. Prišiel som ťa navštíviť zo zdvorilosti, ale obávam sa, že zdvorilosť má hranice." Postavil sa.

„Hej!" zakrákal za ním Liam. „Dajte mi aspoň jednu pojebanú cigaretu."

Keď bol plukovník preč, Liam prezrel izbu. Vyčistili ju, vyumývali a vydezinfikovali a Joeyho mŕtvolu poslali do márnice v Area 51 na ohavnú pitvu, a v izbe ostala len polovica zariadenia. Všetko to bolo zapojené nazad do tvrdej zdureniny v koži vzadu na Liamovom krku.

Liam sa opatrne otočil, takže sa prstami jednej nohy dotkol dlážky. Pokrčením prstov sa odrazil smerom k počítačom, kolieska postele zaškrípali. Bolestivo, artriticky sa prisunul k boxom, potom pripojil a rozroloval klávesnicu.

Stlačil medzerník a zrušil šetrič obrazovky, objavila sa výzva na prihlásenie. Už týždne potajomky pozoroval technikov a mal v hlave pol tucta loginov. Naťukal meno a heslo a bol vnútri.

Ten stroj bol pripojený do repozitára CVS v akomsi bunkri, takže prvá vec čo urobil bolo, že sa prihlásil na server a stiahol si všetky denné commity, potom vyhrabal všetky súbory ČítajMa. Kým sa to kopírovalo, prihlásil sa na technikov e-mailový účet a našiel správu plk. Gonzaleza o Joeyho smrti.

Bola zašifrovaná skupinovým zdieľaným kľúčom ako aj kľúčom technika, ale on už vypozoroval všetky, a po troch pokusoch mal na obrazovke vyčistený text.

Hydrostatický šok. Membrány všetkých Joeyho buniek simultánne explodovali, takže v podstate pukol ako balíček polotekutého želé. Predbežné indikácie boli, že antivírové bunkové modifikácie sa nevydarili kvôli akýmsi idiosynkráziám Joeyho „platformy" – teda jeho fyziológie – a že „spevnené" bunkové membrány naraz a katastroficky povolili.

Liamovi vykĺzol morbídny chichot. Investiční kapitalisti vždy radi vykladali o „likviditných udalostiach" – období v živote firmy, keď investori dostanú svoju hotovosť: v podstate išlo o akvizíciu a prvú verejnú ponuku. Liam vždy vtipkoval, že by potrebovali plienky pre dospelých, aby zvládli všetky svoje likviditné udalosti. Joey práve prešiel svojou vrcholnou likviditnou udalosťou.

Keď sa zamyslel nad svojou vlastnou likviditnou udalosťou, jeho chichot sa vystupňoval k hysterickému kvikotu, a tak ho potlačil a prešiel k súborom s komentármi a k zdrojovému kódu.

Nebol biotechnik, nebol medicínsky profesionál, ale to neboli ani programátori, ktorí pracovali na moduloch, ktoré v tejto chvíli bežali na jeho „platforme". V ich komentároch a dátových štruktúrach sa veľmi snažili previesť medicínsky žargón do reči informatikov, takže Liam bol schopný väčšinu z toho celkom dobre sledovať.

Jedna vec, ktorá mu hneď udrela do očí bola, že jeho interfejs modifikoval bunky, aby si odolnosť proti vírusom budovali čo najpomalšie. Chceli kontrolovaný experiment, dáta z každej etapy zotavovania – ak teda naozaj príde zotavenie.

Liam nechcel čakať. Dokonca ani nemusel meniť kód – len zmenil premennú v konfiguračnom súbore a reštartoval proces. Ak predtým bežal rýchlosťou, pri ktorej by sa HIV v jeho tele potlačil za tri týždne, teraz bol nastavený tak, aby to prebehlo za tri *hodiny*. Čo na tom, dočerta, záleží – až prídu na to, že sa v tom vŕtal, koľko príležitostí s nimi vybabrať dostane.

\- - - - - - - - - - - -

Produkcia liečiv ho vyhladovala. Jeho telo spaľovalo množstvo kalórií a po dvoch hodinách mal pocit, že by zjedol hoci aj zadok zdochnutého medveďa. Ale nech sa dialo, čo sa dialo, fungovalo to! Cítil, ako vredy na jeho tele usychajú a začínajú sa odlupovať. Bol taký hladný, že sám seba pristihol, ako si odlupuje šupinky z chrást a je ich. Prišlo mu to odporné, ale bol *taký hladný*.

Jeho jedinou návštevou bola sestra, ktorá cestou po chodbe robila vozíkom dostatočný hluk, takže mal dosť času vyložiť klávesnicu na vrch monitora a odstrčiť posteľ nazad na miesto. Sestra sa potešila, že dostal chuť do jedla a ochotne mu priniesla dve tácne s večerou – ako mu vysvetlila, kuchyňa poslala jednu aj pre nebohého Joeyho.

Keď sa Liam uistil, že odišla, vrátil sa k svojej práci s obnoveným pocitom naliehavosti. Žiadni technici a žiadni lekári a nijaký plukovník počas ďalších šiestich hodín – s tou záležitosťou okolo Joeyho musí byť kopa papierovania a hľadania vinníkov, ale kto vie, koľko to potrvá?

Tlačil do hlavy, počas dvoch nasledujúcich hodín do seba naládoval okolo tritisíc kalórií a pritom sa babral s programami. Tu bola rutina na stimulovanie rastu veľkých svalových skupín. Tu ďalšia na regeneráciu jemných nervov. Vylepšené reflexy tiež vyzerali ako dobrá voľba, tak ju spustil. Všetko to boli beta-verzie, ale ak mal na výber medzi likviditnou udalosťou, pomalým umieraním na onkológii a šancou na rýchle uzdravenie, dopekla, to teda riskne.

Prechádzajúc kódom sa pochechtával, podľa komentárov a mien premenných spoznával štýly jednotlivých programátorov a ich osobnosti. Bol pekelne hladný a vo svaloch na chrbte, na zadku, v nohách a na bruchu mal pocit, akoby tam mal hniezdo termitov.

Potreboval viac jedla. Opatrne odlepil lepiacu pásku, ktorá spájala kontrolér s káblom. Skusmo sa postavil. Jeho vnútorné ucho minútku či dve robilo premety, ale postupne sa ustálilo a skutočne stál, vztýčený – stoporený – no, vlastne obidvoje, mal erekciu, že by údom mohol rezať sklo, bola to jeho prvá po roku – a *vykročil*!

Vykradol sa do chodby, po tele mu prebehli nadšené zimomriavky a potom pocítil pálčivé rituálne zahanbenie človeka, ktorý sa ocitne na verejnom mieste v nemocničnom rubáši. Vychudnutý zadok mu ovísal, od chladného vzduchu stemnenej chodby mu naskočila husia koža.

Vošiel do vedľajšej izby. Bolo tam pološero, prítmie nemocničnej noci, a jej dvaja obyvatelia pochrapkávali do rytmu. Každý (každá? v tme sa to nedalo rozoznať) z nich mal svoj vlastný nočný stolík s navŕšenými héliovými balónikmi, Starostlivými medvedíkmi, kvetmi a košíkmi s orieškami, sušeným ovocím a čokoládou. Liamove ústa zaplavili sliny. Po

špičkách prešiel k stolíkom, zodvihol lem svojho rubáša a do vzniknutej kapsy si nahrnul jedlo.

Nepozorovane sa zakrádal chodbou a cestou vyprázdňoval ovocné koše, krabičky so sladkosťami a čokoládou, tácky so zvyškami od večere. Kým sa vrátil do svojej izby, ledva sa udržal na nohách. Jedlo vysypal na posteľ a začal sa napchávať, pri tom si ďalej prezeral program, hľadal zjavné chyby, pamäťové úniky, pretečenia bufferov. Našiel ich niekoľko a zrekompiloval aplikácie. Tempo rastu vo svaloch sa mu zrýchlilo tak, že zreteľne cítil ako naberá objem, cítil ako sa mu do tela vracia tonus.

V komentároch si prečítal poznámky o odpadnom teple a potenciálnom denaturovaní enzýmov, takže sa vyzliekol donaha a v malom umývadle si namočil uteráky a omotal si ich okolo tela. Pri práci robil pravidelné prestávky, počas ktorých žmýkal pariace sa uteráky a znovu ich zvlhčoval.

Keď sa znovu postavil, nohy mal ako pružiny. Rukou roztiahol lamely žalúzie a videl, že nad vzdialeným oceánom vychádza slnko. Bol čas vyraziť na cestu.

Uvoľnil kontrolér a jeho kábel a vypol počítač. Odskrutkoval skrutky na jeho zadnej stene a odložil ju nabok, potom zatiahol za koľajničky pevného disku a vybral ho. Znovu vykukol na chodbu a potom prešiel po izbách, až kým nenašiel jednu s pánskymi šatami pekne zloženými na stoličke – modrá oxfordská košeľa a tmavé bavlnené nohavice, ktoré mu nesedeli, severokalifornská yupícka uniforma. Našiel aj pár primalých galoší a s námahou do nich vrazil nohy. Obliekol sa vo svojej izbe a prezrel si peňaženku, ktorú našiel vo vrecku nohavíc. Asi tak dvesto dolárov v hotovosti, akýsi bezcenný plastik, obrázok plnoštíhlej ženy a troch zavalitých detí. Všetko nepotrebné vysypal, peniaze si nechal, schytil pevný disk a vyšiel von, preukážuc sa technikovou identifikačnou kartičkou.

- - - - - - - - - - - -

„Ako dlho si už na ceste?“ spýtal sa Murray. Mal pocit, že má v ústach popolník a po tele cítil ľahký tras.

„Štyri mesiace. Väčšinou som sa vlamával do áut. Kradol som laptopy a predával ich za hotové. V karavane mám stroj s tým hard-diskom a môj účet e-zlata využívam na on-line nákup drobností, čo potrebujem.“

„Potrebuješ – na čo?“

„Hackovanie. Prvá vec čo som urobil bola, že som spätne rozobral interfejs. Chcel som mať bezpečný vírus, pre ktorý by som mohol v tele vypestovať ľubovoľný náklad. Do vektoru som zabudoval agent pre antivírusovú odolnosť. Je to pohlavne nákazlivé *zdravie*, človeče. Trtkal som

v najohavnejších crackových dierach v Tenderloine, hral som Pacienta č. Nula, všetkých som nakazil Liekom.“

Murray sa posadil a hlava sa krútila. „Urobil si čo?“

„Vyliečil som AIDS. Ide to do sveta, šíri sa to, možno aj ty si už víťaz.“

„Ježiš, Liam, veď ty vieš prd o medicíne. Podľa toho, čo vieš môže byť tvoj liek horší ako choroba – pokiaľ vieš, všetci môžeme každým dňom zažiť – ‚likviditnú udalosť‘!“

„To sa už nestane, braček. Jej príčinu som izoloval veľmi skoro. Tieto medicínske záležitosti jednoducho nie sú *až tak komplikované* – akonáhle sa prehryzieš cez nový žargón, nie je to nič, čo by si sa s trochou rozumného googlenia nedokázal naučiť. Ver mi. Si tým presiaknutý.“

Murrayovi chvíľu trvalo kým to rozkódoval. „Ty si ma *nainfikoval*?“

„Funguje to – tie najlepšie časti som viralizoval. Metabolické kontroléry. Až do nasledujúcej výzvy si na diéte piatich čízburgerov denne; zvýšená hustota dendritov; budovanie svalov. Vôľou ovládané tlmenie bolesti. To budeš potrebovať. A dal som ti aj interfejs.“

Murrayovi hore chrbtom prebehol kŕč, potom zasa smerom nadol.

„Bolo to v cigarete. Mimochodom, si imúnny voči rakovine. Dnes večer som mimoriadne nákazlivý.“ Liam si zroloval golier a ukázal Murrayovi prelepenú hrčku, z nej visiaci kábel sa strácal dolu v jeho košeli a prepájal ju s laptopom, ktorý mal pripnutý k opasku.

Murray prehol chrbát dozadu a zamňaučal cez zaťaté čeľuste.

Liam jeho hlavu zachytil skôr než mohla naraziť na kapotu Toyoty. „Dýchaj,“ zasyčal. „Uvoľni sa. Bolesť cítiš len preto, lebo si sa rozhodol ju neignorovať. Snaž sa ju ignorovať, uvidíš. Je to bohowzké.“

- - - - - - - - - - - -

„Potreboval som komplica. Partnera v zločine. Som v ilegalite, chápeš? Nijaká kreditka, nijaké ID. Nemôžem si prenajať auto ani cestovať lietadlom. Potreboval som zverbovať niekoho, komu môžem dôverovať. Prirodzene som pomyslel na teba.“

„Som polichotený,“ povedal Murray sarkasticky cez ústa plné čízburgera s dvojitou slaninou a extra majonézou.

„To by si mal byť, chumaj,“ povedal Liam. Sedeli v Murrayovej technomníšskej garsónke: mizerná pohovka, hyper-ergonomické stoličky, zaprášené domáce kino, všade počítače. Liam ich sem doviezol, cestou si spieval do vetra, ktorý ich bičoval cez strešné okienko. Orientoval sa podľa sterilného hlasu GPS-ka, ktorý ich viedol nazad k anonymnej obytnej škatuli, kde Murray už osem rokov skladoval svoju mrcinu.

„Liam, ty si kamoš, naozaj, najlepší priateľ akého som kedy mal, som šťastný, že si nažive, ale keby som dokázal vstať, tak *ťa zabijem*, ty sviniar. Veď ty si ma znásilnil, chumaj jeden. Bez môjho dovolenia si použil moje telo."

„Tak to vidíš teraz, ale počkaj tak zo dva týždne, ach, zvykneš si. Ver mi. Je to bomba. Takže zavolaj, že budeš týždeň chorý – budeš potrebovať nejaký čas, kým si zvykneš na tie moduly."

„A keď nie?"

„Rob ako myslíš, chlapče, ale nemyslím, že by si bol v stave ísť tento týždeň do práce – a možno ani na budúci. Povedz im, že máš osobnú krízu. Vyber si dovolenku. Povedz im, že ideš na odtučňovaciu farmu. Musíš mať predsa našetrený vagón voľna."

„To mám," povedal Murray. „Ale neviem, prečo by som ho mal využívať."

„Och, toto budú tie najlepšie prázdniny, Cesta Do Vnútorného Vesmíru. Bude sa ti to páčiť."

\- - - - - - - - - - - -

Murray sa na kód nespoliehal.

V karavane Liam otvoril svoj stroj a zapojil jeho pevný disk do jedného zo starých laptopov, čo sa povaľovali v Murrayovom byte. Svoj laptop položil vedľa Murrayovho a odviezli sa do Fryovej Elektroniky, kde mienili zohnať kabeláž a komponenty, ktoré potrebovali na výrobu vysielača/prijímača pre interfejs. Kedysi žartom vravievali, že zo súčiastok od Frya sa dalo postaviť *čokoľvek*, ale keď to teraz Liam spomenul, Murray sa sotva pousmial. Pomocou debuggeru prechádzal zdrojovým kódom, čítal komentáre, ktoré Liam ponechával, keď dešifroval jeho formy a funkcie.

Bol späť vo svojom živle. Bola tam exekúcia, ktorá simulovala celú platformu a keď zmenil niečo v kóde, zbehol ho na simulátore a skontroloval, ako by jeho telo reagovalo, keby ho spustil v skutočnosti. Keď nasimuloval niekoľko likviditných udalostí, videl, že Liam mal pravdu, vyhnúť sa im nebolo až také ťažké.

Aplikačné rozhranie bolo vynikajúce, v podstate obsahovalo funkčné volania na všetko. Zahĺbil sa do kognitívnych funkcií, keďže toto bola doposiaľ najsurovejšia oblasť, ktorej Liam venoval najmenej úsilia. Vôľou ovládaná produkcia serotonínu. Mnemonická dokonalosť. Produkcia endorfínov, adrenalínu. Zenový majster na disku. Načo je komu meditácia a biologická spätná väzba, keď si ich môžete naprogramovať?

Ako tak pokračoval, zo zvyku zanechával dokumentáciu, písal vlastné tutoriály pre aplikačné rozhranie, zostavoval tabuľku rôznych druhov interakcií, ktoré dostal použitím rôznych modulov. Dobré, jasné dokumenty, pripravené na vytlačenie, mohli sa rovno zavesiť ako sieťová nápoveda pre vývojárov. Inšpirovaný Joeym začal pracovať na rutine, ktorá by nahradila všetky údržbárske povinnosti, ktoré platforma vykonávala v spánkovom režime, spolu so subrutinou, ktorá potláčala melatonín a všetky ostatné chemikálie denného rytmu, ktoré vyvolávali spánok.

Liam sa vrátil od Frya s taškou plnou drôtov a spájkovačiek a podložných dosiek. Na dlážku rozprestrel čiernu vankúšovú obliečku a všetko to na nej rozložil, kábliky a odstraňovače izolácie a vrúbkovače a súčiastky a spájkovačku, a metodicky, spájajúc a strihajúc a skrúcajúc, sa pustil do práce. Ako vzor si vytiahol svoj vlastný konektor a stále ich porovnával, pričom si na vývody svietil LED lampou, pripevnenou na čele.

„No, tak som si myslel, že spravím klon kontroléra a najprv si ho zapojím do hlavy, aby som sa uistil, že funguje. Ty si dáš môj kábel a ja tak do dvoch dní napálim nový a potom si ich môžeme vymeniť. OK?“

„Jasné,“ povedal Murray, „ako myslíš.“ Jeho prsty rachotili po klávesoch.

„Doniesol som ti toto,“ povedal Liam a podal mu masívny kórejský laptop. „S Linuxom. Môžeš si prekompilovať SDK[6] a všetky knižnice; kompilátor máš na disku. Hodí sa, keď chceš spúšťať interaktívne aplikácie –“ aplikácie, ktoré menili svoju funkciu podľa výstupov z platformy – „a celkove je to čertovsky dobrá vecička. Kurva, *milujem* tieto mašinky.“

„Sú dobré,“ súhlasil Murray. „Pekelne lacné a zakaždým rýchlejšie.“

„No, až kým neprídu Poctivé Výpočty,“ povedal Liam. „To nám zabije klince do rakvy.“

„Preháňaš.“

„Ani nie. Som len realista. Otvor si shell, dobre? Vidíš tu na vrchu píše ‚tty‘. Kernel si myslí, že komunikuje s tlačiarňou. Okno shellu je simulácia tlačiarne, takže kernel vie, ako s ním komunikovať – medzí ním a tebou je množstvo vrstiev kompatibility. Ak chlapík, ktorý píše kód, nechce, aby si s tým mohol interagovať, tak nemôžeš. Bez emulácie niet nijakej ‚poctivosti‘. Tvoj stroj je 0v1ádaný.“

Murray vzhliadol od klávesnice. „A čo mám s tým podľa teba robiť, mŕtvy muž?“

„Takmer mŕtvy,“ povedal Liam. „Len o tom premýšľaj, dobre? Koľko peňazí máš na konte?“

[6] software development kit – súprava na vývoj softvéru

„Peknú kôpku. Nie dosť."
„Nie dosť na čo?"
„Nie dosť na to, aby som sa tebou delil."
„Ale no tak, chlapče. Ja idem nazad do ilegality. Potrebujem päťdesiat litrov, aby som sa dostal z krajiny – asi do Kanady, potom na kúpenie falošného pasu a pôjdem do Londýna. Akonáhle sa dostanem do EÚ, som v pohode. Minulý týždeň som sa naučil po nemecky, tento týždeň robím francúzštinu. Tá hustota dendritov je superbomba."
„Mann und zoopermann," povedal Murray. „Keď zi taký zuper, choď a zarob si, okej?"
„Ale no tak, vieš, že to mi ide. Keď bude toto všetko pripravené –"
„Aké toto všetko?"
„Kódová základňa! Ešte ti to nedošlo? Zakladám firmu! Spustíme to v niektorom bývalom ázijskom Sovietstane alebo v nejakej africkej kleptokracii. Miestnych nainfikujeme Liekom, potom interfejsom, a potom im budeme predávať softvér. Je to *virálny marketing*, chápeš?"
„Aj keď na moment zabudneme na zabijakov z CIA, v tvojom pláne, mŕtvy muž, je gigantická chyba."
„Som celý žeravý."
„Nemá to žiadnu šancu na zisk. Platforma sa šíri zadarmo – už je dokonca von, zasial si ju svojim magickým nemŕtvym super-vtákom. Hardvér je komodita, žiadna pridaná hodnota, žiaden zisk. Kontrolér sa dá postaviť z náhradných súčiastok od Frya – ďalšia generácia bude WiFi, takže sa použijú štandardné bezdrôtové čipsety a dá sa to kontrolovať na diaľku –"
„– hej, a preto predávame softvér!" Liam poskakoval z nohy na nohu v osobnom folkovom tančeku, ktorým oslavoval svoju rafinovanú chytrosť.
„V nejakom Prdelistane alebo Kleptomálsku. Kde byť warezákom je poctivý džob. Vydáme knižnice a binárne kódy a aplikačné rozhrania a o pätnásť minút neskôr budú v každom súku napaľovať cédéčka a predávať ich po desať centov za kus."
„Nie, to sa nestane."
„A prečo nie?"
„Využijeme Poctivý hardvér."
„Klame ma sluch." Murray zatvoril laptop a pustil sa do pizze pre milovníka mäsa s dvojitým syrom na hrubom ceste. „To nemôže vychádzať z tvojich úst."
„Neklame. Vychádza. Je to len dočasné. Interfejs nie je Poctivý, takže každý, kto ho spätne rozanalyzuje, môže písať vlastné aplikácie. Zhrabneme zisk len kým sa bude dať. Všetky dobré veci – povedzme ovládanie bolesti a univerzálna odolnosť proti vírusom – uvoľníme zadarmo, virálne.

Akonáhle sa to dostane na trh, celý svet sa zmení. Budú aplikácie na šťastie, liečby na všetky choroby, hibernácia, regenerácia končatín, čokoľvek. Všetko, čo akékoľvek ľudské telo kedy dokázalo vykonať, všetko sa bude dať urobiť kedy sa ti zachce. Myslíš, že až to bude všade, že vôbec ostane niečo pripomínajúce ekonomiku?“

- - - - - - - - - - - -

Každé ráno, keď sa prebudil, Murray pozrel na svoje prsty na nohách a pomyslel si, „Ahoj prsty.“ Uplynulo už desať rokov, odkedy sa pravidelne bližšie stretával s čímkoľvek poniže vlastného brucha. Ale brucho bolo preč, ploché a pevné ako bubon. Zbavil sa jaziev a škvŕn a neestetických bradavíc, a brada mu neporastie, ak jej to neprikáže. Keď na to pomyslel, mohol cítiť tupú bolesť na miestach, kde mu vychádzali nové zuby spod tých starých, sfarbených a vyštrbených, spod zadných stoličiek so škaredou amalgámovou výplňou, ale keď ju chcel ignorovať, bolesť jednoducho zmizla.

Napol svaly, veľké aj malé, na celom tele. Jeho index tuku bol taký nízky, že jasne rozoznával všetko to perfektne tonifikované tkanivo plné pružnej energie – vyzeral ako lekcia anatómie a z celej sily sa snažil nezízať celý deň na seba samého v zrkadle.

Ale nemohol si to dovoliť – teda aspoň dnes nie. Potrebovali ho nazad v kancelárii. Už aj tak bol na čiernej listine kvôli tomu svojmu „neočakávanému výletu na liečebnú farmu,“ a keby to naťahoval ešte dlhšie, kopli by ho do jeho tonifikovaného zadku. Dokonca si nemohol ani vyjsť kúpiť nové šaty – Liam mal všetku jeho hotovosť, ešte aj jeho kreditky.

Našiel jedny prastaré ošúchané džínsy a zo dve tričká strednej veľkosti, ktoré sa mu napli na prsných svaloch, čo mu vyrástli pod jeho predtým ovísajúcimi mužskými bradavkami, a odišiel do práce.

Na ceste k stolu k sebe priťahoval pohľady. Oddelenie dokumentácie bzučalo ženskou hormonálnou energiou a pol tucta jeho kolegýň si našlo zámienku, aby sa ešte pred prestávkou na desiatu prešli popred jeho stôl. Keď pažravo hltal obsah škatule Krispy Kremes, zazvonil mu mobil.

„No?“ povedal. Volajúce číslo patrilo medzinárodnému GSM telefónu, ktorý kúpil pre Liama.

„Idú po nás,“ povedal Liam. „Bol som na hraničnom prechode v Surrey a ten kanadský colník úradník mal moju fotku!“

Murrayovo srdce sa rozbúchalo. Na moment sa sústredil a srdce sa upokojilo, dávka serotonínu mu zdvihla náladu. „Podarilo sa ti zmiznúť?

„Jasné, že áno. Kriste, myslíš si, že CIA ti zavolá na telefón? Dal som si cezpoľný beh, preskočil som plot a nasmeroval som si to do húštiny. Lenže

ma strelili do tej sprostej nohy – musel som si vybrať guľku švajčiarskym nožíkom. Posielam tam haldy lymfocytov T a hojím to najrýchlejšie ako viem.“

Murrayovi stúpala panika hore hrdlom, potlačil ju. Podklesli mu kolená, aj to potlačil. Zmysel pre rovnováhu sa mu rozhúpal, stabilizoval ho. S námahou zaostril oči. „Postrelili ťa?“

„Myslím, že sa ma snažili obkľúčiť. Vieš čo, napálil som všetky zdrojáky zašifrované cez 4096-bitový GPG na dve CD a potom som znuloval môj disk. Musíš urobiť to isté, je len otázkou času, kedy ich moje stopy zavedú k tebe. Ten kód je náš jediný tromf.“

„Teraz som v práci – zálohy mám doma, práve teraz to nejde.“

„Zmizni, ty somár, vypadni *ihneď*! Bež – skoč do auta a *choď*. Bež domov a začni čistiť disky. Nechal som tam fľašu priemyselného lúhu a demagnetizér. Rozober všetky disky, vyber ich z obalov, porozbíjaj platničky a daj to všetko do lavóra s lúhom, potom daj lavór na demagnetizér – to by malo zabrať. Nechaj si jednu kópiu, zašifrovanú, a urob poriadny šifrovací kľúč. Ideš?“

„Už vychádzam z budovy, doriti, doriti, doriti. Kurva, čo si mi to urobil?“

„Prestaň, dobre? Prestaň. Mám dosť svojich vlastných problémov. Musím ísť. Zavolám ti neskôr, až sa niekam dostanem.“

- - - - - - - - - - - -

Cestou do garsónky, keď sa mimo špičky hnal prázdnou Diaľnicou 101, úporne uvažoval. Byť programátorom znamenalo robiť všetko v správnom poradí: najprv a; potom b; potom, ak c sa rovná d, tak e; inak f.

Najprv sa musí dostať domov. Potom nastaviť režim činnosti tela na maximálnu efektivitu: resetovať metabolizmus, zvýšiť tempo rozvoja dendritov. V krvnej plazme vyrobiť viralizovaný antivírus. Množstvá serotonínu a endorfínu. Čakajú ho ťažké chvíle.

Ďalej zašifrovať a zálohovať dáta pre prenos. Má doma vôbec nejaké prázdne CD? S fotografickou presnosťou si vybavil pol stĺpčeka prázdnych cédéčok na druhej poličke totemu médií.

Potom zničiť disky, zbaliť sa a vypadnúť. Kam?

Zaparkoval na príjazdovej ceste, zo desaťkrát stlačil tlačidlo výťahu, potom sa rozbehol po schodoch. O päť poschodí vyššie vrazil kľúč do zámky a všetko podľa plánu rozhýbal. Nad heslom sa na chvíľu zastavil – vymyslieť 4096-bitový kľúč, ktorý by si dokázal zapamätať bolo sakramentsky ťažké, ale potom zatvoril oči a s dokonalou jasnosťou si

vybavil prvých päť strán dokumentácie, ktorú napísal pre API. Prsty sa mu bleskove rozbehli po klávesoch, bez jedinej chybičky.

Práve hádzal posledné platničky diskov do žieravinového kúpeľa, keď vyrazili dvere. Pol tucta veľkých chlapov v marťanskom zásahovom výstroji, nadmerné čierne zbrane ako zo science-fiction. Jeden z nich otvoril priezor na prilbe a prstom ukázal na odznak, ktorý mal pripnutý na krúžku taktickej vesty.

„Polícia," vyštekol. „Držte ruky tak, aby som ich videl."

Serotonín zaplavil temné sivé zákutia Murrayovho mozgu, takže bol schopný nonšalantne sa usmiať keď sa vystrel od svojej činnosti, ruky voľne spustené po bokoch. Policajt vytiahol z puzdra na opasku sťahovacie pásky a tesne mu spútal zápästia. Natiahol si latexové rukavice a odlepil pásku, prekrývajúcu interfejs vzadu na Murrayovom krku, potom ho prelepil úradnou bandážou.

„Som zatknutý?"

„Na túto informáciu nemáte právo," povedal policajt.

„Zvláštny agent Fredericks, však?" povedal Murray. „Liam mi o vás rozprával."

„Správne, len sa namočte hlbšie. Na vás nikto nie je zvedavý. Aspoň zatiaľ." Z opasku sňal vrecko a rýchlym pohybom ho pretiahol Murrayovi cez hlavu a utiahol ho tesne okolo krku, ale nie tak, aby mu znemožnil dýchať. Tkanina prepúšťala vzduch, ale nie svetlo a Murray bol ponorený do úplnej tmy. „Je k tomu aj zátka na zapchanie úst. Ak budete dobrý, nebudeme ju musieť použiť."

„Som dobrý, som dobrý," povedal Murray.

„Všetko to zbaľte a vezmite to domov. Vy a vy, vezmite ho dolu zadnými schodmi."

Murray cítil okolo seba pohybujúce sa telá, potom mu široké pásy stiahli ramená, kolená, stehná a členky. Zakolísal sa a prevrátil sa dozadu, hlavu stočil nabok aby sa neudrel, ale skôr ako dopadol, ho mohutní obrnení chlapi drsne nabrali na požiarnické nosidlá.

Keď ho odnášali, počul zvoniť svoj mobil. Ktosi mu ho odopol z opasku a prijal hovor. Zvláštny agent Fredericks povedal, „Ahoj, Liam."

- - - - - - - - - - - -

Bunkre chránené guľometmi a biometrikou majú svoj zvláštny charakteristický pach, filtrovaný vzduch, kávové prdy a ozón. Rozrezali na ňom šaty a vydezinfikovali ho, potom ho vzali cez dve vzduchové sprchy,

aby odstránili častice, ktoré prúdy ľadového páchnuceho lyzolu na ňom ešte zanechali. Potom ho, stále po tme, uložili na mäkké ležadlo.

„Viete, kde ste,“ ozval sa kdesi za ním Zvláštny agent Fredericks.

„Čo keby ste mi to pripomenuli?“ Bol pokojný a chladnokrvný, tep mal normálny. Uvoľnil stiahnuté svalstvo spútané plastikovými pásmi, relaxoval.

„Vo vašom byte sme našli dve CD so zašifrovanými dátami. Môžeme ich rozlúsknuť, časom, ale vám by veľmi prospelo, keby ste nám pri tom pomohli.“

„Časom, za miliardu rokov. Hrubou silou nerozlúsknete 4096-bitovú GPG šifru. Preto to používate pri vašich vlastných komunikáciách. Viete, že som pracoval na vojenských projektoch. Ak by ste dokázali faktorizovať súčiny veľkých prvočísiel, nespoliehali by ste sa na nich pri vašej vlastnej bezpečnosti. Z tohto ja nedostanem spravodlivý diel, nech hocikoľko spolupracujem.“

„Máte hrozne nízku mienku o vlastnej krajine, pane.“ Murrayovi sa zdalo, že v agentovom hlase zachytil známku skutočného hnevu a snažil sa tomu nepotešiť.

„Prečo? Pretože neverím, že máte kdesi skrytú nejakú zázračnú technológiu?“

„Nie, pretože ste presvedčený, že s vami nebudeme jednať spravodlivo.“

„Som zatknutý?“

„Na túto informáciu nemáte právo.“

„Tak sme v slepej uličke, Zvláštny agent Fredericks. Vy nedôverujete mne a ja nemám žiaden dôvod dôverovať vám.“

„Máte všetky dôvody mi dôverovať,“ povedal hlas veľmi zblízka.

„Prečo to?“

Vrecko na jeho hlave sa pritiahlo na jednu stranu a začul páravý zvuk, ako nôž prenikal látkou pri spodku hlavy. Prsty v rukavici tam mu tam zapojili konektor. „Pretože,“ syčal mu hlas do ucha, „pretože práve *ne*stimulujem centrum bolesti vo vašom mozgu. Pretože neprerušujem krvný tok do vašich končatín. Pretože nevysávam z vášho mozgu všetok serotonín a nenechávam vás vo vegetatívnom stave. Pretože všetko to môžem a nerobím to.“

Murray stlmil činnosť nadobličiek, obmedzil ich produkciu adrenalínu, uvoľnil sa v putách. „Myslíte si, že ma dobehnete? Hneď teraz by som si mohol zastaviť srdce, skôr, než sa na čokoľvek z toho zmôžete.“ A myslel si: Som super-frajer, to teda hej. Ale nechcem zomrieť.

„Povedz mu to,“ povedal Liam.

„Liam?“ Murray sa snažil stočiť hlavu smerom k hlasu, ale silné ruky mu ju pridržali.

„Povedz mu to,“ povedal Liam znovu. „Dohodneme sa. Nechcú nás zabiť, len nás chcú mať pod kontrolou. Povedz mu to, dobre?“

Murrayove nadobličky frčali na maxime, nekontrolovateľne sa potil. Údy sa mu v putách silne skrúcali, plastikové pásky sa mu zarezávali do kože, navzdory jeho snahe sa ozývala bolesť. A tak mu to došlo. Jeho nádherné telo bolo 0v1ádané federálmi.

„Povedzte mi to, a máte moje slovo, že sa vám nijako neublíži. Dostanete všetky prostriedky, aké budete chcieť. Budete môcť programovať, koľko sa vám zažiada.“

Cez látku kapucne začal Murray recitovať šifrovací kľúč, celých päť strán.

- - - - - - - - - - - -

Liam bol normálne oblečený, nebolo na ňom vidno žiadne putá. Keď si Murray trením vracal cit do rúk a nôh, Liam prešiel po kancelárskom sivom koberci cez zamknutú miestnosť a hodil mu khaki súpravu a boxerky. Murray sa mlčky obliekol, potom sa s obžalobou v pohľade obrátil na Liama.

„Ako ďaleko si sa dostal?“

„Nedostal som sa ani len zo štátu. Chytili ma v Sebastopole, vytiahli ma z autobusu Greyhoundu v putách, celý čas na mňa mierilo šesť pušiek.“

„A disky?“

„Potrebovali sa uistiť, že sa zbavíš všetkých záloh, že nič neostane uložené na sieti alebo v nejakom sejfe, že majú jedinú existujúcu kópiu. Bol to ich nápad.“

„Naozaj ťa postrelili?“

„Naozaj ma postrelili.“

„Dúfam, že to svinsky bolelo.“

„Bolelo to poriadne.“

„Dobre.“

Dvere sa otvorili a objavil sa Zvláštny agent Fredericks s veľkým hnedým papierovým vreckom s Frapuccinami a dolkami. Podal im ich.

„Moji ľudia vravia, že píšete vynikajúcu dokumentáciu, pán Swain.“

„Čo mám na to povedať? Je to talent.“

„A tvrdia, že vy dvaja ste napísali pozoruhodný kód.“

„Ďalší talent.“

„Dobrých programátorov tu vždy potrebujeme.“

„Aká je pláca? A prémie? Koľko prázdnin?“

„Koľko si zapýtate, výborné, koľko len chcete, za predpokladu, že vopred schválime miesta pobytu. Až získate oprávnenia."

„To nestačí," povedal Murray rozlejúc pol litra západokalifornského systému na doplňanie kofeínu na koberec.

„No tak, Murray," povedal Liam. „Buď rozumný."

Zvláštny agent Fredericks zalovil v taške a vytiahol ďalšiu kávu a podal ju Murrayovi. „Nech vám táto vydrží, viac nemám."

„Pri všetkej úcte," povedal Murray a cítil ako mu v hrudi, v stehnách, v rozkroku, rastie pocit vlastnej hrdosti, „choďte do riti. Vy ma ne0v1ádate, nev1astníte."

„Ale áno, Murray. Kompletne nás oboch 0v1ádajú." Povedal Liam, uprene hľadiac do kávovej mláky na koberci.

Murray rýchlo prešiel miestnosťou a vyťal Liamovi facku otvorenou dlaňou.

„To stačí," prekvapivo pokojne povedal Zvláštny agent Fredericks.

„Potreboval facku," povedal Murray bez zloby a znovu sa posadil.

„Liam, čo keby si na nás počkal na chodbe?"

- - - - - - - - - - - -

„Poddal si sa," povedal Liam. „Každý povolí. Títo chlapíci 0v1ádajú."

„Neprosil som, aby sme boli na jednej izbe, Liam. A nie som tomu rád. A bol by som rád, keby sa mi to nepripomínalo, takže zavri zobák, lebo ti ho zavriem ja."

„Čo odo mňa chceš, ospravedlnenie? Je mi to ľúto. Je mi ľúto, že som ťa nainfikoval, je mi ľúto, že som im pomohol chytiť ťa. Je mi ľúto, že som ti posral život. Čo môžem ešte povedať?"

„Mohol by si už konečne sklapnúť."

„No, ale veď to bude *super* život."

Miestnosť mala označenie „Ubytovňa funkcionárov" a obsahovala dva pevné matrace kráľovskej veľkosti, špičkové pripojenie na sieť, dva identické šatníky z nehrdzavejúcej ocele a dve kvalitné ergonomické kreslá. Vedľa každého stola bola zapečatená komunikačná skrinka, ktorá, podľa Murraya, obsahovala Ethernetové porty. Všetko pohodlie domova.

Murray si ľahol na posteľ a pretiahol si prikrývku cez hlavu. Hoci to nepotreboval, rozhodol sa pospať si.

- - - - - - - - - - - -

Počas dvoch týždňov sedával Murray pri určenom stole v určenej bunke a zízal na šetrič obrazovky. Odmietal dotknúť sa klávesnice, odmietal dotknúť sa myši. Liam týždeň sedel pri vedľajšom stole, potom ho presunuli do inej kancelárie, takže Murray sedel osamotene a mohol meditovať nad víriacim hviezdnym poľom. O 10:30 si dal šálku kávy a vzadu v nose cítil ľahké šteklenie. Jedával v kantíne pri vlastnom stole. Keď si k nemu niekto prisadol, vstal a odišiel. A tak si k nemu nesadali. O druhej popoludní mu poslali krabičku zohriatych Krispy Kremes a pred treťou už bola hladina cukru v jeho krvi zasa na dne a on vzlykal nad klávesnicou. Odmietal prispôsobiť si hladinu serotonínu.

V tretí pondelok sa, ako obyčajne, zjavil pri svojom stole o deviatej ráno a na stoličke našiel formuláre a guľôčkové pero.

Prepúšťacie papiere. Dohoda o utajení. Prísaha na srdce a na smrť. Skromná penzia. Značky „tu podpíšte“ prilepené tam a tam a tam.

- - - - - - - - - - - -

Tá feťáčka nemohla mať viac ako pätnásť. Bola vychrtlá ako smrtka, otrhaná, so skríženými nohami sedela na kartónovej škatuli na chodníku, opaľovala sa v slabom popoludňajšom svetle Misie. „Nekúpite laptop? Dvesto dolcov.“

Murray sa zastavil. „Odkiaľ to máš?“

„Ukradla som,“ povedala. „Z kabrioletu. Vyzerá dobre. Stopäťdesiat?“

„Dvesto,“ povedal Murray. „Ale musíš mi spraviť láskavosť.“

„Tristo, a dáš si kondóm.“

„Nie tento druh láskavosti. Poznáš tu obchod Radio Shack na Dvadsiatejštvrtej? Daj im tento zoznam súčiastok a vráť sa s nimi sem. Tu máš na to sto dolárov.“

Rozhliadol sa špehoch, ktorých príležitostne, keď išiel nakupovať potraviny, zaregistroval, ako ho sledujú, ale žiadneho nevidel. Možno sa ich zbavil v premávke na Stojednotke. Kým sa dievča vrátilo so súčiastkami, ktoré potreboval na postavenie interfejsu, bol spotený ako prasa, ale akonáhle mal pred sebou otvorený laptop a začal písať celý kód, fotograficky presný obraz v jeho pamäti rozptýlil všetku nervozitu a Murray bol pokojný a presný ako slnko zapadajúce nad Misiou.

- - - - - - - - - - - -

Z výšky vyzerala Afrika zelená a žírna, ale keď lietadlo pristálo v Mogadišu, všetko, čo Murray videl, boli hnedé pláne a víriaci prach. Vyskočil zo sedadla, z mozgu spláchol spánkové toxíny a z končatín únavu.

Bol prvý mimo pristávacej plochy a prvý pri Colnej a pasovej kontrole.

„Máte so sebou nejaké predmety súvisiace s obchodom alebo prácou, pane?“

„Nie, pane,“ povedal Murray, vôľou sa upokojil.

„Ale máte prenosný počítač,“ povedal colník prezerajúc si jeho kufor.

„Ach áno. Ten. Nedokážem byť celkom bez práce, poznáte to.“

„Rozhodne dúfam, že si nájdete čas aj na oddych, pane.“ Colník mu opečiatkoval pas, ktorý si kúpil v New Yorku.

„Keď máte svoju prácu rád, tak si pri nej aj oddýchnete.“

„Prajem vám príjemný pobyt v Somálsku, pane.“